

Kylmän sodan muistot ja kokemukset

Conference
on Security and
Cooperation in Europe
Helsinki 1975

Press Entrance →

Kuva: E. Salmela, Helsingin kaupunginmuseo

Muistitietokeruu 15.8.2020–15.1.2021

Kylmän sodan aika (n. 1946–1991) on paljon tutkittu ajanjakso. Sen katsotaan alkaneen viimeistään vuonna 1946, kun Winston Churchill julisti, että rautaesirippu oli jakanut Euroopan kahtia. Mutta mitä Euroopan jakautuminen ja kylmä sota merkitsivät tavallisille suomalaisille? Miten ne vaikuttivat arkielämään ja tulevaisuudenodotuksiin?

Keräämme sekä omakohtaisia että muilta kuultuja muistoja kylmästä sodasta. Kirjoita kokemuksistasi!

Voit käyttää apuna seuraavia kysymyksiä:

- Millaisia uhkakuvia kylmään sotaan liittyi – esim. ydinsodan tai Neuvostoliiton hyökkäyksen pelko? Millaisia muistoja sinulla on kylmän sodan kriiseistä?
- Kerro muistoistasi ajan suomalaisesta ulkopoliitikasta, poliitikoista ja poliittisista tapahtumista, kuten Helsingin ETYK-kokouksesta.
- Millaisia kokemuksia ja mielikuvia sinulla on suomettumisesta, tiedotusvälineistä ja propagandasta tuolta ajalta?
- Kerro Neuvostoliittoon, Yhdysvaltoihin sekä muihin maihin ja maiden johtajiin liittyvistä mielikuvistasi ja muistoistasi.
- Millaisia muistoja sinulla on Aasiasta, Lähi-idästä, Afrikasta tai Latinalaisesta Amerikasta? Miten sinä tai tuttavapiirisi suhtautui vasemmistolaisiin liikkeisiin ja niiden johtajiin, esim. Castroon tai Maoon?
- Kuvaile, millaisia koulunkäyntiin, kulttuuriin, urheiluun, tieteeseen ja taiteeseen liittyviä kylmän sodan muistoja sinulla on.
- Mitä ”rautaesirippu” sinulle merkitsi? Oliko sinulla ystäviä tai tuttavuuksia ”rautaesiripun” eri puolilta? Vierailitko sosialistisissa maissa?
- Mitä tunteita ja ajatuksia kylmän sodan päättyminen ja esim. Berliinin muurin murtuminen tai Baltian maiden itsenäistyminen sinussa herättivät? Mikä on mielestäsi kylmän sodan jättämä perintö Suomelle tai maailmalle?

Keruun järjestävät SKS, SLS ja apulaisprofessori Antero Holmila Jyväskylän yliopiston Historian ja etnologian laitokselta. Suomenkieliset kirjoitukset arkistoidaan SKS:n ja ruotsinkieliset SLS:n arkistoon. Tiedotamme keruun tuloksista keväällä 2021. Arvomme kirjapalkintoja kaikkien vastaajien kesken.

Vastausohjeet

Kirjoita omalla kielelläsi ja tyylilläsi. Tekstien pituutta ei ole rajoitettu. Otamme vastaan myös valokuvia, äänitteitä, aikaisempia muistelutekstejä ja haastatteluita. Lähetä vain sellaista aineistoa, jonka lähettämiseen sinulla on oikeus ja/tai lupa. Jos lähetät vastauksen postitse tai liitetiedostona, kirjoita vastaukseesi nimesi tai nimimerkkisi, yhteystiedot, syntymäaika, ammatti ja lupa lähettämäsi aineiston arkistointiin nimellä tai nimimerkillä SKS:n arkistoon sekä lupa aineiston käyttöön arkiston sääntöjen mukaisesti.

Tutustu SKS:n arkiston keruuohjeisiin www.finlit.fi/luovutus_ja_keruuohjeet.

Lähetä kirjoituksesi 15.1.2021 mennessä

- verkkolomakkeella osoitteessa www.finlit.fi/kylmansodanmuistot tai
- postitse osoitteeseen Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, arkisto, PL 259, 00171 Helsinki, merkitse kuoreen tunnus ”Kylmän sodan muistot” tai
- sähköpostin liitetiedostona osoitteeseen keruu@finlit.fi, merkitse aihekenttään tunnus ”Kylmän sodan muistot”.

Minnen och erfarenheter av Kalla kriget

Conference on Security and Cooperation in Europe Helsinki 1975

Press Entrance →

Foto: E. Salmela, Helsingfors stadsmuseum

Insamling 15.8.2020–15.1.2021

Kalla kriget (ca 1946–1991) är en väl undersökt tidsperiod, som man anser att inleddes 1946 i och med att Winston Churchill förkunnade att en järnridå hade delat Europa. Men vad innebar delningen av Europa och det kalla kriget för vanliga finländare? Hur påverkades vardagen och tron på framtiden?

Nu samlar vi in både självupplevda minnen och berättelser som du hört av andra. Skriv och berätta!

Du kan använda följande frågor som stöd:

- Vilka hotbilder fanns det under kalla kriget? Rädsla för kärnvapenkrig, för anfall från Sovjetunionen? Berätta om dina minnen från kriser under kalla kriget.
- Berätta om dina minnen av Finlands utrikespolitik, politiker och politiska händelser som t.ex. KSSE-mötet (ETYK) i Helsingfors 1975.
- Vilka erfarenheter och minnen har du av finlandiseringen, t.ex. i media och propaganda från den tiden?
- Berätta om dina föreställningar om och minnen av Sovjetunionen, U.S.A. och andra länder samt deras ledare.
- Hur minns du Asien, Mellanöstern, Afrika eller Latinamerika? Hur förhöll sig du eller din bekantskapskrets till vänsterrörelsen och dess ledare, t.ex. Fidel Castro eller Mao?
- Hurdana minnen av kalla kriget har du i förhållande till din skolgång, kultur, idrott, vetenskap och konst?
- Vad betydde järnridån för dig? Besökte du socialistiska länder, hade du vänner eller bekanta på olika sidor av järnridån?
- Berätta vilka tankar och känslor kalla krigets slut väckte hos dig, t.ex. Berlinmurens fall eller de Baltiska ländernas självständighet. Vilket arv anser du att kalla kriget gav Finland eller världen?

Insamlingen görs av SKS, SLS och bitr. prof. Antero Holmila från Institutionen för historia och etnologi vid Jyväskylä universitet. De svenska svaren arkiveras i SLS arkiv. Insamlingens resultat meddelas våren 2021. Bland alla deltagare lottas bokpris ut.

Svarsanvisningar.

Sänd in din berättelse senast 15.01.2021

- På webblinje på adressen <https://www.lyyti.in/kallakriget>
- Per post på adressen Svenska litteratursällskapet, SLS arkiv, PB 158, 00171 Helsingfors. Märk kuvertet "Kalla kriget".
- Som e-postbilaga till adressen yrsa.lindqvist@sls.fi

Om du sänder in ditt svar per e-post eller post, uppge din adress så vi kan sända dig en samtyckesblankett för ditt medgivande till arkivering och användning av svaret.

SLS är ett arkiv som i sin verksamhet enligt lag har rätt att hantera personuppgifter för allmännyttiga arkivändamål. Personuppgifter som ingår i arkivmaterial och i referensuppgifter kan tillgängliggöras och spridas i den utsträckning lagen tillåter. Läs mer i SLS integritetspolicy om hur personuppgifter hanteras <https://www.sls.fi/sv/dataskydd>

Ditt bidrag är värdefullt för att dokumentera det gemensamma kulturarvet.